

**Limanlar inşa kanunu lâyihası ve Bayındırlık ve Bütçe komisyon-
ları raporları (1/700)**

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71-2663, 6-3511

18. XII. 1953

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Bayındırlık Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 5. XII. 1953 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Limanlar İnşa Kanunu ve esbabı mucibe lâyhalarının ülişik olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE LÂYİHASI

Deniz ulaştırmamızın emniyet ve selâmetini ve aynı zamanda buldukları böğelerin ihtiyaçlarını sağlamak üzere inşasına başlanmış bulunan Ereğli, Trabzon ve İnebolu limanlarından sonra 5775 sayılı Kanunla büyük ticaret limanlarımız da ele alınmış bulunmaktadır. Ana teşkilât limanlarını teşkil edecek olan bu büyük ticaret limanları ile gerek geniş iç memleket hinterlân- dı ve gerekse nüfuz tevezzüü bakımından kesif bir kitlenin meskûn bulunduğu kıyı böğelerinin en kolay ve emin olarak münasebetlerini sağlamak için diğèr münakale sistemlerinin faaliyetine muvazi olarak ihtiyaç bulunan kıyı imalâtımızı da daha esaslı ölçüde ele almak zarureti gün geçtikçe kendisini daha şiddetli hissettirmektedir. O kadar ki, süratle artan gelişmemizin gerektirdiği ihtiyaçların tazyığı, alınan tedbirlerin önünde gitmekte ve bilnisbe 5414 sayılı Kanunla mütevazı ölçüde ele alınmış bulunan kıyı imalâtımızı da daha esaslı bir şekilde yürüt- mek mecburiyeti hâsıl olmuş bulunmaktadır.

Bu mülâhazaya binaen 5775 sayılı Kanunla ele alınan büyük teşkilât limanlarının dışında kalan ve 5414 sayılı Kanunla ele alınmayan bilûmum liman, iskele, rıhtım, mendirek ve barınak- ların inşaatıyla, tesisat, teçhizat ve onarımlarının yapılmasının ve senelerden beri imkânlarının sağlanamaması dolayısıyla el sürülmeyen geniş tarama ameliyatının ifasının esaslı ve geniş bir programda tophiyarak daha rasyonel bir yoldan gerçekleştirilmesi icabetmektedir.

Bu maksadı temin üzere bir kanun tasarısı hazırlanarak eklice sunulmuştur.

Birinci madde : Yurt kıyılarındaki şehir ve kasabalarımızın ihtiyaçlarını karşılamak üzere iskele, rıhtım, mendirek, barınak ve limanlar inşaatıyla, tesisat, teçhizat ve onarımlarının, buralarda ve kıyılarımızın icabeden mahallerinde tarama ameliyatının ve bunlara ait etüd ve projelerin yaptırılması ve bu işlerin yapılmasına lüzumlu makine, ve vasıta satın alınması, bakım ve onarımları ve buna müteferri depo ve atelyelerin kurulması ve işletilmesi ve diğèr her türlü giderleri için ve takriben (10-15) yıl içinde gerçekleştirilebilecek olan bu işler için (250) milyon liraya kadar gelecek yıllara geçici taahhüt için Bayındırlık Vekâletine ve faizleriyle birlikte bu meblâğın % 50 sini geçmemek üzere bono çıkarmaya Maliye Vekâletine salâhiyet vermektedir. Bu madde ile istenen bono yetkisinin ehemmiyetine bilhassa kayıt ve işaret etmek icabetmektedir. Bu zaruret, taahhüde bağlanmış işleri yılları içinde programları gereğince yürütme hususunda kar-

şalışılan güçlüklerde kendini şiddetle hissettiregelmiş ve iş programlarının tatbikında bono mekanizmasının temin eylediği elâstikiyetten mahrumiyet ele alınan işlerin uzun yıllar sürüp gitmesine yol açmıştır. Bundan başka artan kredi ile iş yapma talepleri karşısında ancak bono yetkisi olduğu takdirde kredi ile iş yaptırma imkânı temin olunabilmektedir. Bu bakımdan da kanun tasarısında bono yetkisinin yer alması zaruri bulunmuştur.

Gerek 5775 sayılı Kanunla inşasına başlanan limanlarda ve gerekse bu kanun tasarısı ile ele alınması düşünülen işlerde kullanılacak çeşitli ağır şantiye makine ve vasıtaları büyük fedakârlıklarla temin edilmiş ve edilmektedir. Bunların faaliyetlerimizi aksatmayacak surette bakım ve onarımlarını temin edebilmek için lüzumlu yerlerde birer tamir depo ve atelyesi vücuda getirmek ve işletmek zaruri görülmüş ve bu hususa da kanun tasarısında yer verilmiştir.

İkinci madde : Bu kanunun şümulüne giren çeşitli mevzuların ele alınmalarında takip edilecek inşa sıraları uzun vâdeli değişmez bir programa bağlanmayıp iktisadi gelişmenin icaplarına ve ihtiyaçlara uygun olarak yıllık programlarla gerçekleştirilmesi hususu İcra Vekilleri Heyetinin takdirine bırakılmıştır.

Üçüncü madde : Sureti umumiyede bu kanunla ele alınacak işlerin arzeyelediği hususiyetler ve bu sahada tecrübelerle edinilen kanaatler bunların 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanununun 83 nci maddesinin (h) fıkrasının son bendi hükmü mahfuz kalmak ve 2490 sayılı Kanunla ek ve tadilleri ve 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanununun 135 nci maddesindeki % 20 nispet % 50 ye çıkarılmak şartıyla yaptırılmaları zaruretini telkin etmekte bulunmuş olduğundan ve 5775 sayılı Kanunla verilmiş bulunan bu salâhiyetin tatbikinde sağlanan imkânlar da göz önünde tutularak tasarının üçüncü maddesiyle de bu imkânın temini derpiş edilmiştir.

Dördüncü madde : İnşaları bitmiş ve bitecek olan mevzuların işletilmeleri mühim bir mevzu teşkil etmektedir. İşletmeler mevzuun ehemmiyet ve hususiyetine göre şimdiye kadar Denizcilik Bankasına, Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğüne, iskele ve küçük barınaklarla 5414 sayılı Kanun hükümlerine göre keza bu idarelere veya mahallî idarelere devredilmekte idi. 5414 sayılı Kanun hükümleri bu kanunla meriyetten kalkacağı cihetle o kanunda mevcut hüküm ve bu kanun şümulüne giren tesislerin devredileceği işletme ve idarelerin tâyini 4 nci madde olarak bu kanuna dercedilmiş ve devir esasları hakkında da bir fıkra eklenerek madde tekemmül ettirilmiştir.

Beşinci madde : Mevcut veya inşaları tamamlanarak işletmeye açılmış bulunan tesislerin tamir, bakım ve hüsnü halde idameleri ötedenberi bir usul ve esasa bağlanmamış olduğundan bunların bakım ve tamirlerine hakkiyle riayet edilmemekte ve bu sebeple büyük fedakârlıklarla meydana getirilen imalât ve tesislerin ağır masrafları icabettiren tamirlere ihtiyaç gösterdiği ve hattâ bâzılarının harap olup gittiği görülmektedir.

Bu itibarla tesislerin kendilerinden beklenen hizmetleri devamlı ve lâyrkiyle sağlayabilmeleri için bakım ve tamir işlerinin ve esaslı tamirlerin icabettireceği meblâğın temininin muayyen esaslara ve kanuni müeyyidelere bağlanması bir zaruret halini almış bulunmaktadır. Bu tesisleri işleten ve işletecek olan Denizcilik Bankası İktisadi Devlet Teşekküllerinin kuruluş statüleri özel idare ve belediyenin durumları göz önünde tutularak bunların bakım ve hüsnühalde idameleri işlerinin ve esaslı tamirlerinin ve bunun gerektirdiği masrafların ne şekilde temin edileceği ve yapılacağı hususları tesbit edilmiş ve tasarının beşinci maddesiyle bu imkânın temini derpiş edilmiştir. *

5775 sayılı Kanunun hükümlerinden bu kanun mevzuu ile ilgili olanlar da bu tasarıda yer almış, yalnız para yetkileri esasen bitmiş bulunan 5222, 5223, 5241 sayılı kanunların hükümlerinin yürürlükten kalktığına ayrıca bir madde ile işaret yapılarak lüzum görülmiyerek 5414 sayılı Kanunla girilmiş bulunan taahhütler bakımının bu kanunun şümulü içinde yürütüleceğini ve bu itibarla 5414 sayılı Kanunun kaldırıldığı tasrih eden bir madde ilâvesi lüzumlu görülmüş ve bunlara zamimeten diğer inşa kanunlarında derpiş edilmiş bulunan fakat tatbikatta kanuni bir hükme istinadedilememesi sebebiyle karşılaşılan bir güçlüğü de bertaraf etmek maksadıyla tasa-

nyaya deniz makine vasıtalarıyla tamir, dok ve atelyelerinde çalıştırılacak müstahdem ve deniz adamlarının Denizcilik Bankasında müteamil usuller dairesinde orada tanıyan haklardan istifade etmeleri imkânını sağlayacak bir madde de ilâve edilmiştir. Aksi halde değerleri 50 küsur milyon liraya varan ve kolaylıkla tedarik edilemeyen deniz makine ve vasıtaları parkının iyi bir halde tutulmaları için devamlı çalışacak ehliyetli personeli elde tutmak kabîl olmayacaktır.

Bayındırlık Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bayındırlık Komisyonu

Esas No. 1/700

Karar No. 5

23 . XII . 1953

T. B. M. Meclisi Reisliğine

18 . XII . 1953 tarihinde Komisyonumuza havale edilen, «Limanlar inşa kanunu lâyihası», Hükümet temsilcilerinin huzuriyle müzakere edildi.

Netice : Gereğesinde sarahaten belirtildiği veçhile bilhassa 1950 yılından sonra memlekette artan istihsal durumu ve bilhassa harice yapılan ihracatın çokluğu, hububat nakliyatı mevcut limanlarımızın kapasitesini çok aşmış yeni liman yapmak ve mevcutlarını tevsiik etmek mecburiyeti hâsıl olmuştur.

Halen 5414 sayılı ve 5775 sayılı kanunlarla verilen yetkilerin maksada kâfi gelmeyeceği ve bu yetkilerin istihdaf ettiği, içlerinde ikmali için yeniden bir miktar daha paraya ihtiyaç hâsıl olduğu anlaşılmıştır.

İstenilen (250) milyon liralık yetkinin nerele ve hangi işlere sarfedileceği esas mahalleri ayrı ayrı tetkik olunmuş, bu işler için ayrılan tahsisatlarda tetkik edilmiş neticede; bugünkü şartlar dâhilinde yapılması derpiş edilen «Liman, küçük liman, barınak, iskele ve tarama» mevzularına istenilen paranın kâfi gelebileceği kanaati komisyona hâkim bulunduğundan, ikide bir bu kabîl yetki kanunları ile de gelinmesini prensip bakımından doğru bulmayan Komisyonumuz, bugünkü şartlar dâhilinde derpiş edilen işin, (300) milyon lira ile yapılabileceği kanaatiyle 1 nci madde ile istenilen (250) milyon lira (300) milyona iblâğ edilmiştir.

Ve yine 1 nci madde ile istenilen (20) milyon liralık yıllık ödeme miktarı, her biri 50 -60 milyon gibi mühim meblâğlara balığ olan işler karşısında (20) milyon liranın pek cüzi kala-

cağı, tatbik edilen programın bu suretle ancak 12 -13 senede tahakkuk edileceği düşünölmüş bunun bugünkü yurt gelişmesi ve limanlara olan ihtiyaç karşısında uzun bir zaman olduğu düşünölmüş. İhracat ve ithalâtımızın belkemiğini teşkil eden bu tesisleri kısa zamanda ikmalini Komisyonumuz zaruri görmüştür.

İnşaat dairesinin normal olarak yıllık iş yapma kabiliyeti (50) milyon lira civarında olduğu cihetle, yıllık yetkide bununla muvazi olarak (50) milyona çıkarılmıştır. Bu meyanda kanunun başlığında komisyonumuza «Limanlar İnşaatı hakkında Kanun lâyihası» şeklinde değıştirilmiştir.

2 nci madde aynen kabul edilmiştir. 3 ncü maddenin sonunda tatbikatta kolaylık sağlanması bakımından (yerli veya yabancı uzman ve firmalardan bir veya birkaçına pazarlıkla yaptırmaya Nafia Vekili salâhiyetlidir) şekli verilmiştir. 4 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

5 nci maddenin kısmı da, (Teşekküllere devredilmiş ve edilecek tesislerin devrinden sonra yapılacak esaslı tamir ve karşılığı olarak) şeklinde tashih edilmiştir.

6 nci maddede, belediye, özel idare ve diğere müesseselerle vatandaşlar aleyhine bugünkü rejimle kabîli telif olmayan bâzı hükümler, konmuş olduğundan madde tamamen değıştirilmiştir.

7 nci maddenin sonu (Belediye, özel idare ve köy hükmi şahsiyetine ait vergi, resim, harç ve ücretler alnamaz) şeklinde tadil edilmiştir.

8, 9, 10, ve 11 nci maddeler bâzı ıstılahları Anayasaya uydurulmak üzere aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi olunmak üzere Reisliğe sunulur.
Bayındırlık Komisyonu

Reisi
Gazianteb
S. Kuranel

Kâtip

Denizli
B. Akşit

Antalya
A. Tokuş

Sözetçi
Konya
H. Ölçmen

Çanakkale
B. Enüstün

Çoruh
M. Bumin

Niğde
A. Doğanay

Tunceli
H. R. Kulu

Gazianteb
C. San
İmzada bulunamadı

Rize
M. F. Mete

Malatya
N. Ocakcioğlu
Sivas
İ. Duygun
İmzada bulunamadı

Urfa
H. Oral

Bütçe Komisyonu Raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No : 1/700
Karar No : 55

1 . 1 . 1954

Yüksek Reisliğe

Bayındırlık Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 18 . XII . 1953 tarihli ve 6/3511 sayılı tezkeresiyle gönderilen limanlar inşası hakkındaki kanun lâyihası Bayındırlık Komisyonu raporiyle birlikte komisyonumuza havale edilmiş olmakla Maliye ve Bayındırlık vekâletleri mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâyihası, esbabı mucibesinde de belirtildiği üzere yurdumuzda büyük ölçüde artan istihsalin ve bilhassa dış memleketlere yapılan ihraacatın çokluğu, mevcut limanlarımızın kapasitelerini çok aşmış bulunduğundan yeni limanlar yapmak ve mevcut olanlarını tevsi etmek maksadiyle yıllık ödeme miktarı 20 milyon lirayı geçmemek üzere 250 milyon liraya kadar gelecek yıllara sâri taahhütlere girişilmesi hususunda Bayındırlık Vekiline salâhiyet verilmesini istihdaf etmektedir.

Lâyihayı bidayeten tetkik eden Bayındırlık Komisyonu, mevzuubahs işlerin tahakkuku için Hükümetçe teklif edilmiş olan 250 milyon liralık gelecek yıllara sâri taahhüt salâhiyetini 300 milyon liraya ve inşaat dairesinin normal olarak yıllık iş yapma kabiliyeti de 50 milyon lira civarında olduğu cihetle yıllık ödeme miktarının da buna muvazi olarak 50 milyon liraya iblâğı suretiyle lâyihayı kabul etmiştir.

Yeni limanlar inşası ve mevcutların lüzum ve ehemmiyeti hakkında komisyonumuzda cereyan eden müzakerelerden ve bu hususta Vekâlet mümessillerinden gerekli izahat alındıktan sonra Bayındırlık Komisyonunun tesbit etmiş olduğu metin üzerinden maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

İktisadi gelişmeler muvacehesinde yapılması zaruri görülen, liman, küçük liman, barınak iskele ve tarama mevzularının tahakkuku için istenilen miktarın kâfi gelmiyeceği hususunda Bayındırlık Komisyonunca ileri sürülen mütalâaya komisyonumuzca da iştirak olunarak talep olunan 250 milyon liranın 300 milyon liraya iblâğı kabul edilmiş fakat bütçe imkânları göz önünde bulundurulmak suretiyle senelik tediye miktarını komisyonumuz 30 milyon lira olarak tesbit etmek suretiyle birinci maddeyi kabul etmiştir.

İkinci madde Hükümetin teklifi veçhile aynen ve Bayındırlık Komisyonunun 3 ncü maddesi, vuzuh vermek için yapılan ibare değişikliğiyle tadilen 4 ncü madde Hükümetin teklifi veçhile aynen, 5, 6, 7, 8, ve 9 ncü maddeler Bayındırlık Komisyonunun tadili veçhile aynen, 10 ve 11 ncü maddeler ise şeklen değiştirilmek suretiyle kabul edilmiştir.

Bu suretle yeniden hazırlanan kanun lâyihası, öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temen-

nisiyle Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reisvekili
Rize	İstanbul
<i>İ. Akçal</i>	<i>H. Hüsmen</i>
Bu rapor Sözcüsü	
Konya	Ankara
<i>R. Birand</i>	<i>M. Bayramoğlu</i>
Ankara	Antalya
<i>M. Ete</i>	<i>A. Sarıoğlu</i>
Bolu	Çanakkale
<i>M. Güçbilmez</i>	<i>K. Akmanlar</i>
Diyarbakır	Elâzığ
<i>M. Ekinci</i>	<i>O. F. Sanaç</i>

Eskişehir
<i>A. Potuoğlu</i>
Kastamonu
<i>H. Türe</i>
Konya
<i>M. A. Ülgen</i>
Rize
<i>O. Kavrakoğlu</i>
Siird
<i>M. D. Süalp</i>

Gümüşane
<i>K. Yörükoğlu</i>
Kırklareli
<i>Ş. Bakay</i>
Ordu
<i>R. Aksoy</i>
Seyhan
<i>S. Bari</i>
Sinob
<i>S. Somuncuoğlu</i>
İmzada bulunamadı.
Urfa
<i>F. Ergin</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Limanlar İnşası kanunu lâyihası

MADDE 1. — Yurt kıyılarındaki şehir ve kasabalarımızın ihtiyaçlarını karşılamak üzere iskele, rıhtım, mendirek, barınak ve limanlar inşaatıyla tesisat, teçhizat ve onarımlarının, buralarda ve kıyılarımızın icabeden mahallerinde tarama ameliyatının ve bunlara ait etüd ve projelerin yaptırılması ve bu işlere lüzumlu makine ve vasıta satın alınması, bakım ve onarımları ve buna müteferri depo ve atelyelerin kurulması ve işletilmesi ve diğer her türlü giderler için yıllık ödeme miktarı (20) milyon lirayı geçmemek üzere (250) milyon liraya kadar gelecek yıllara geçici taahhütlere girişmeye Bayındırlık Vekili ve faizleriyle birlikte bu meblâğın % 50 sini geçmemek üzere bono çıkarmaya Maliye Vekili yetkilidir. Bu suretle girişilecek taahhütler karşılığı her yıl bütçe kanunlarına bağlı cetvellerin Bayındırlık Vekâleti kısımlarında bu maksatla açılacak bölümlere konur.

MADDE 2. — Birinci maddede sayılan işler ve bunların inşa sıraları İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılır.

MADDE 3. — Bu kanun mevzuunu teşkil eden iş ve hizmetleri, 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun 83 nci maddesinin (h) fıkrasının son bendi hükmü mahfuz kalmak ve 2490 sayılı Kanunla ek ve tadilleri ve 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun 135 nci maddesindeki nispeti % 50 ye çıkarılmak şartıyla toplu ve kısımlar halinde tanınmış yerli ve yabancı uzman firmalardan birine pazarlık yaptırılmaya Bayındırlık Vekili yetkilidir.

MADDE 4. — Yaptırılan tesislerin inşaları tamamlandıkça ilgisine göre ve İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılacak esaslar dairesinde işletme teşekküllerine, özel idare veya belediyelere devrolunur.

MADDE 5. — Mevcut ve hususi kanunları ile inşa edilmekte olanlarla iş bu kanun gereğince ele alınacak tesislerin bakım ve iyi halde

BAYINDIRLIK KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Limanlar İnşaatı hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Yurt kıyılarındaki şehir ve kasabalarımızın ihtiyaçlarını karşılamak üzere, iskele, rıhtım, mendirek, barınak ve limanlar inşaatı ile tesisat, teçhizat ve onarımlarının, buralarda ve kıyılarımızın icabeden mahallerinde tarama ameliyatının ve bunlara ait etüd ve projelerin yaptırılması ve bu işlere lüzumlu makine ve vasıta satın alınması, bakım ve onarımları ve buna müteferri depo ve atelyelerin kurulması ve işletilmesi ve diğer her türlü giderler için yıllık ödeme miktarı (50) milyon lirayı geçmemek üzere (300) milyon liraya kadar gelecek yıllara geçici taahhütlere girişmeye Bayındırlık Vekili ve faizleri ile birlikte bu meblâğın % 50 sini geçmemek üzere bono çıkarmaya Maliye Vekili salâhiyetlidir. Bu suretle girişilecek taahhütler karşılığı her yıl bütçe kanunlarına bağlı cetvellerin Bayındırlık Vekâleti kısımlarında bu maksatla açılacak bölümlere konur.

MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun mevzuunu teşkil eden iş ve hizmetleri, 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun 83 nci maddesinin (h) fıkrasının son bendi hükmü mahfuz kalmak ve 2490 sayılı Kanunla ek ve tadilleri ve 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun 135 nci maddesindeki nispet % 50 ye çıkarılmak şartıyla toplu ve kısımlar halinde tanınmış, yerli veya yabancı uzman ve firmalardan birine veya birkaçına pazarlıkla yaptırmaya Bayındırlık Vekili salâhiyetlidir.

MADDE 4. — Hükümetin dördüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Mevcut ve hususi kanunları ile inşa edilmekte olanlarla işbu kanun gereğince ele alınacak tesislerin bakım ve iyi halde

Limanlar İnşaatı hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1. — Yurt kıyılarındaki şehir ve kasabalarımızın ihtiyaçlarını karşılamak üzere, iskele, rıhtım, mendirek, barınak ve limanlar inşaatı ile tesisat, teçhizat ve onarımlarının, buralarda ve kıyılarımızın icabeden mahallerinde tarama ameliyatının ve bunlara ait etüd ve projelerin yaptırılması ve bu işlere lüzumlu makine ve vasıta satın alınması, bakım ve onarımları ve buna müteferri depo ve atelyelerin kurulması ve işletilmesi ve diğer her türlü giderler için yıllık ödeme miktarı (30) milyon lirayı geçmemek üzere (300) milyon liraya kadar gelecek yıllara geçici taahhütlere girişmeye Bayındırlık Vekili ve faizleri ile birlikte bu meblâğın % 50 sini geçmemek üzere bono çıkarmaya Maliye Vekili salâhiyetlidir. Bu suretle genişilecek taahhütler karşılığı her yıl bütçe kanunlarına bağlı cetvellerin Bayındırlık Vekâleti kısımlarında bu maksatla açılacak bölümlere konur.

MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun mevzuunu teşkil eden iş ve hizmetleri, avans teminatına ait hükümler mahfuz kalmak suretiyle 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanununun 83 nci maddesinin (h) fıkrası ile 2490 sayılı Kanunla ek ve tadillerine tâbi olmamak ve 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanununun 135 nci maddesindeki nispet % 50 ye çıkarılmak şartıyla toplu ve kısımlar halinde tanınmış, yerli veya yabancı uzman firmalar arasından muvafık görülerek seçilecek birine veya birkaçına pazarlıkla yaptırmaya Bayındırlık Vekili salâhiyetlidir.

MADDE 4. — Hükümetin dördüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Bayındırlık Komisyonunun beşinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

bulundurulmaları bunları işleten teşekküllere aittir. Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığı ile İktisadi Devlet Teşekküllerine ait olanların esaslı tamirleri kendilerine aittir. Belediye ve mahallî idarelere ait olanların esaslı tamirleri Bayındırlık Vekâletince yapılır. Tamirleri Bayındırlık Vekâletince yaptırılacak tesisleri işleten teşekküller yapılacak esaslı tamir karşılığı olarak her yılın gayrisâfi iradından % 10 nispetinde bir meblâğı Hazineye yatırmaya mecburdurlar.

MADDE 6. — İktisadi Devlet Teşekkülleri, belediye ve özel idareler, Denizcilik Bankası ile işletmeleri, kendilerine devredilecek diğer teşekkül ve idarelere ait ve bu kanunla yapılacak işler için Bayındırlık Vekâletince muvakkaten işgaline lüzum görülecek arazi ve diğer gayrimenkullerle taş, kum ve çakıl ocaklarının işgalinde her hangi bir bedel ve tazminat verilmez.

İşletmesi kendilerine devredilecek daire ve müesseselere ait arazi ve diğer gayrimenkullerinin istimlâkinde istimlâk bedeli ödenmez. Evvelce bunlara bu maksatla ödenmiş paralar varsa istirdat edilir.

Muvakkat işgal sebebiyle özel idare, belediye ve köylere resim, harç ve ücret namlarıyla bir şey alınmaz.

Bu kanuna göre yapılacak işgal ve istimlâk işlerinde merciince takdir edilen bedele vâkı itiraz işi durdurmaz. Ancak itiraz, takdir edilen bedele yapılmış olup hak sahibi bedeli almaz veya birden fazla kişilere ait veya hak sahibi bulunamazsa takdir edilen bedelin tutarı millî bir bankaya yatırılır.

MADDE 7. — Bu kanunla yapılacak işler için lüzumlu makine ve aletlerle her türlü inşaat malzemesi şantiye sahası içinde veya dışında olup şantiyeye, Denizcilik Bankası, İktisadi Devlet Teşekkülleri, özel idare ve belediyelere ait bulunan tesislerden faydalanılarak sahile çıkarıldığı veya yüklendiği takdirde bunlardan liman, iskele, rıhtım resim ve ücretleriyle, belediye, köy veya özel idarelere ait vergi, resim, harç ve ücretler alınmaz.

bulundurulmaları bunları işleten teşekküllere aittir.

Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığı ile İktisadi Devlet Teşekküllerine ait olanların esaslı tamirleri kendilerine aittir. Belediye ve mahallî idarelere ait olanlar esaslı tamirleri Bayındırlık Vekâletince yapılır. Tamirleri Bayındırlık Vekâletince yaptırılacak tesisleri işleten teşekküllere devredilmiş ve devredilecek tesisin devrinden sonra yapılacak esaslı tamir karşılığı olarak her yılın gayrisâfi iradından % 10 nispetinde bir meblâğı Hazineye yatırmaya mecburdurlar.

MADDE 6. — Yapılacak tesisleri devralacak belediye, özel idare, köy hükmi şahsiyeti ve İktisadi Devlet Teşekkülleri ile Denizcilik Bankası ve işletmelerine ait arazi ve arsalarla taş, kum ve çakıl ocaklarını tesislerin inşaaı sırasında muvakkaten Bayındırlık Vekâleti bedelsiz olarak işgal eder.

İşletmesi kendilerine devredilecek daire ve müesseselere ait arazi ve diğer gayrimenkullerinin istimlâki halinde istimlâk bedeli ödenmez. Devirden önce ödenmiş ise devir sırasında geri alınır. Muvakkat işgallerde özel idare, belediye ve köy hükmi şahsiyetine resim, harç ve ücret namı ile bir şey verilmez. Bu kanuna göre yapılacak işgal ve istimlâk işlerinde merciince takdir edilen bedele vâkı itiraz işi durdurmaz. Ancak itiraz, takdir edilen bedele yapılmış olup, hak sahibi bedeli almaz veya birden fazla kişilere ait veya hak sahibi bulunamazsa takdir edilen bedelin tutarının % 20 fazlasıyla millî bir bankaya yatırılır.

MADDE 7. — Bu kanunla yapılacak işler için lüzumlu makine ve aletlerle her türlü inşaat malzemesi şantiye sahası içinde veya dışında olup şantiyeye, Denizcilik Bankası, İktisadi Devlet Teşekkülleri, özel idare ve belediyelere ait bulunan tesislerden faydalanılarak sahile çıkarıldığı veya yüklendiği takdirde bunlardan liman, iskele, rıhtım, resim ve ücretleriyle belediye, özel idare ve köy hükmi şahsiyetince, vergi, resim, harç ve ücretler alınmaz.

MADDE 6. — Bayındırlık Komisyonunun altıncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Bayındırlık Komisyonunun yedinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

MADDE 8. — Gerçek ve tüzel kişilere ait olup inşaata başlanma sırasında henüz çıkarılmamış bulunan gemi enkaz ve eşyası hakkında 618 sayılı Limanlar Kanununun 7 nci maddesini tadil eden 2829 sayılı Kanun mucibince işlem yapılır. Ancak adı geçen kanunla liman idareleri ve Ulaştırma Vekâletine bu hususta verilmiş olan salâhiyetler Ulaştırma ve Maliye vekâletlerinin mütalâası alınarak Bayındırlık Vekâleti tarafından kullanılır.

MADDE 9. — 5414 sayılı Kanun kaldırılmıştır. Mezkûr kanuna göre girilmiş taahhütler bu kanun hükümleri dairesinde yürütülür.

MADDE 10. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 11. — Bu kanunun hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Başvekil	Devlet Vekili
<i>A. Menderes</i>	
Devlet Vekili	Adalet Vekili
<i>C. Yardımcı</i>	<i>O. Ş. Çiçekdağ</i>
Millî Savunma Vekili	İçişleri Vekili
<i>K. Yılmaz</i>	<i>E. Menderes</i>
Dışişleri Vekili	Maliye Vekili
<i>F. Köprülü</i>	<i>H. Polatkan</i>
Millî Eğitim Vekili	Bayındırlık Vekili
<i>R. S. Burçak</i>	<i>K. Zeytinoğlu</i>
Eko. ve Ticaret Vekili	Sa. ve So. Y. Vekili
<i>F. Çelikbaş</i>	<i>Dr. E. H. Üstündağ</i>
G. ve Tekel Vekili	Tarım Vekili
<i>E. Kalafat</i>	<i>N. Ökmen</i>
Ulaştırma Vekili	Çalışma Vekili
<i>Y. Uresin</i>	<i>H. Erkmen</i>
İşletmeler Vekili	
<i>S. Yırcalı</i>	

Ba. K.

MADDE 8. — Hakiki ve hükmi şahıslara ait olup inşaata başlama sırasında henüz çıkarılmamış bulunan gemi enkaz ve eşyası hakkında 618 sayılı Limanlar Kanununun 7 nci maddesini tadil eden 2829 sayılı Kanun mucibince muamele yapılır. Ancak adı geçen kanunla liman idareleri ve Ulaştırma Vekâletine verilmiş olan salâhiyetler Ulaştırma ve Maliye Vekâletiyle mutabık kalmarak Bayındırlık Vekâleti tarafından kullanılır.

MADDE 9. — 5414 sayılı Kanun meriyetten kaldırılmıştır. Mezkûr kanuna göre girilmiş taahhütler bu kanun hükümleri dairesinde tamamlanır.

MADDE 10. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 11. — Bu kanunu icraya Vekiller Heyeti salâhiyetlidir.

B. K.

MADDE 8. — Bayındırlık Komisyonunun sekizinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Bayındırlık Komisyonunun dokuzuncu maddesi aynan kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 11. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.